

Ekologia

Azbest, czyli włóknisty glinokrzemian (związek nieorganiczny krzemu) to mineral bardzo szkodliwy dla ludzkiego zdrowia, wywołujący między innymi pylicę azbestową oraz złośliwe nowotwory azbestozależne, w tym międzybłoniaka płucnej, raka płuc i raka oskrzeli. Z tego powodu od niemal 20 lat w Polsce obowiązuje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest, wprowadzony ustawą z dnia 19 czerwca 1997 roku.

Polska jest pierwszym krajem w Unii Europejskiej, który podjął wyzwanie wycofania z użytkowania wyrobów zawierających azbest. Istnieje rządowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, który utrzymuje cele i aktualizuje zadania wcześniejszego Programu usuwania azbestu

Walka z azbestem jednym ze sposobów ochrony środowiska

i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Zasadniczym celem określonym w tym dokumencie jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, a także minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

W realizacji tego ważnego zadania duży udział ma Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który udostępnia Wojewódzkim Funduszom Ochrony Śro-

wiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) środki finansowe w formie dotacji na podstawie umów zawartych w ramach programu priorytetowego „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Na podstawie zawartych umów dofinansowywane są przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczania odpadów zawierających azbest, zgodnie z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. W myśl postanowień programu, NFOŚiGW udostępnia

wojewódzkim funduszom środki finansowe w formie dotacji w wysokości do 50% kosztów kwalifikowanych, natomiast zaangażowanie środków WFOŚiGW wynosi

minimum 35% kosztów kwalifikowanych.

Z programu skorzystało wiele gmin subregionu częstochowskiego, które dzięki dotacjom Wojewódzkiego

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przeprowadziły na swoich terenach akcje usuwania lub unieszkodliwiania wyrobów azbestowych. *red.*

Podsumowanie działalności z młodzieżą w Kole PZW Częstochowa Miasto

Młodzi ekolodzy

W sobotę 3 lutego na walnym zgromadzeniu członków Koła Częstochowa Miasto wiceprezes Andrzej Konowski przedstawił działalność Koła z młodzieżą. Podsumował on w pierwszej kolejności pierwszy rok działania reaktywowanej szkoły wędkarskiej, do której zapisało się 20 dzieci w tym 7 dziewcząt. Patronat nad szkołą objął Arkadiusz Komorowski członek Honorowy PZW.

Podczas spotkań z młodymi sympatykami wędkarstwa omawiane były metody wędkowania, etyka, przepisy i zasady działania PZW. Prelekcje dla dzieci prowadzili: Arkadiusz Komorowski, Wiesław Zych, Piotr Wójcik, Rafał Przerada i Michał Kutek. Dwaj ostatni wymienieni zorganizowali w Złotych Arkadach pokaz sprzętu karpiego, zanęt i przynęt. Wyświetlili slajdy i filmy, ciekawie opowiadając o metodzie połowu dużych karp. Były też spotkania nad wodą połączone z wędkowaniem. Panu Andrzejowi Konowskiemu udało się spełnić wcześniejsze założenia, czyli połączenie z wędkarstwem innych zainteresowań młodych wędkarzy. Zorganizowano turnieje w kręgle i bilard. W dyscyplinach tych wzięli udział również rodzice. Uczestnicy szkoły mogli się sprawdzić z wiedzy, jaką posiadali pisząc testy ekologiczne. Wyniki pierwszych testów okazały się rewelacyjne, świadczy o tym, że dzieci słuchały i przyswajały sobie wiedzę.

Najlepiej wypadła najmłodsza grupa, w której było dziewięć dzieci do lat ośmiu. Pierwsza piątka odpowiedziała na wszystkie pytania. Byli to Patryk Sojda, Daria Mordal, Maja Dudek, Zuzia Płatek i Dominik Gładysz. Jeden błąd popełnił Kuba Janik po dwa błędy mieli Filip Biś, Ignacy Polański i Antoni Polański.

W średniej grupie i w najstarszej po dwóch odpowiedzi na wszystkie pytania. W średniej grupie Krzysztof Dederko i Jakub Janik byli bezbłędni, trzecie miejsce zdobyła Wiktoria Ujma, a czwarty był Kacper Ujma. W najstarszej ani jednego błędu nie popełnili Patryk Dederko i Hubert

Wójcik. Trzecie miejsce zajęli: Damian Konowski, Dawid Ziółkowski oraz Jakub Modłasiak, tuż za nimi uplasowali się Przemek Klimczak i Dariusz Rakowski. W każdej grupie najlepszą trójkę uhonorowano statuetkami, a pozostałych dyplomami.

Pochwalono się również tym, że nad szkołą roztoczyły opiekę: Piekarnia Artura Kryka, Komisja do Spraw Młodzieży Okręgu Częstochowa z przewodniczącym Rafałem Jędrusiakiem, Portal Wędkarski Służb Mundurowych, Złote Arkady, Trofea pl, M- Elektrostaryk i Janusz Szurgot. Należą im się ogromne podziękowania za wkład pracy w to, by szkoła działała sprawnie. Podziękowania za pracę należą się również Radzie Rodziców w skład, której wchodzi: Agnieszka Mordal, Piotr Wójcik i państwo Iwona i Ryszard Dederkowie.

Do szkoły nadal można się zapisać, zainteresowani powinni skontaktować się z panem Andrzejem Konowskim pod numerem telefonu: 508 115 241. Oprócz prowadzenia szkoły, Koło nadal współpracuje z młodzieżą z Zespołu Szkół im. Jana Kochanowskiego w Częstochowie, który mieści się przy ulicy Warszawskiej 142. Co roku stawia się nad zbiornikiem Zaciszańska, by wysłuchać prelekcji ekologicznej. W zamian za to odwiedzają się oni pomocą w pracach porządkowych nad zbiornikiem.

Na koniec wielkie gratulacje dla pana Andrzeja Konowskiego, któremu udało się reaktywować szkołę z wielkim powodzeniem i podziękowania dla Michała Śnioszka prezesa Koła za wyrażenie zgody na jej działalność i roztoczenie opieki nad nią przez Koło Częstochowa Miasto. *RSA*

Co to są kosmetyki naturalne i ekologiczne?

Kosmetyki naturalne, zwane też kosmetykami ekologicznymi lub organicznymi, stały się w ostatnim czasie nie tylko bardziej popularne, ale wręcz modne. Kosmetyki takie są produkowane niemal wyłącznie ze składników naturalnych - substancji pochodzenia roślinnego, zwierzęcego lub mineralnego. Do produkcji takich kosmetyków można wykorzystywać jedynie naturalne procesy takie jak: destylacja, suszenie, tłoczenie, ekstrakcja itp.

Kosmetyk naturalny nie powinien zawierać w swoim składzie substancji syntetycznych, a proces produkcyjny powinien być przeprowadzony z poszanowaniem środowiska naturalnego. W przypadku składników pochodzenia zwierzęcego, pozyskiwanie musi odbywać się bez szkody dla zwierząt, np. wosk pszczoły.

Kosmetyk organiczny (biokosmetyk, ekokosmetyk) musi spełniać wymagania stawiane kosmetykom naturalnym oraz musi mieć ok. 90-95% surowców z certyfikatem organiczności.

Konwencjonalny kosmetyk – mniej niż 5% składników naturalnych

Kosmetyk organiczny – ponad 90% składników organicznych

Zanim ekstrakt z danej rośliny trafi do składku kremu, musi zostać poddany szczegółowej analizie chemicznej. Technolodzy muszą sprawdzić, czy dana roślina nie wywołuje skutków

ubocznych i w jakim stężeniu jest najbardziej dobroczynna dla ludzkiej skóry. Ale nawet tak specjalistyczne testy nie gwarantują, że kosmetyk na bazie nowych ziół czy wyciągów roślinnych nie wywoła reakcji uczuleniowej. Wyciągi roślinne muszą pochodzić ze specjalnych, nadzorowanych plantacji - zanim plantacja zostanie założona, przez 3 lata jest sprawdzana jakość gleby, na której mają wyrosnąć rośliny. Do nawożenia i pielęgnacji roślin można używać jedynie certyfikowanych środków, badana jest również woda do podlewania i deszczówka.

W składzie kosmetyków naturalnych nie mogą znajdować się: syntetyczne, identyczne z naturalnymi i chemicznie modyfikowane substancje zapachowe, syntetyczne konserwanty m.in. parabeny, formaldehyd, donory formaldehydu, barwniki syntetyczne, oleje mineralne, syntetyczna wazelina, parafina, glikol propylenowy i inne glikole, PEG-i – substancje etoksyloowane, silikony, SLES, EDTA, BHT, ftalany, karbomery, etanoloaminy np. DEA/TEA, pochodne syntetyczne kwasów lub alkoholi tłuszczowych, surowce pochodzące z roślin modyfikowanych genetycznie, substancje odzwierzęce pozyskiwane ze szkodą dla zwierząt.

Ponieważ proces produkcji kosmetyków naturalnych i normy, które muszą spełniać są bardzo wymagające, kosmetyki te są droższe niż tradycyjne chemiczne, drogerijne. *red.*

„Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach”

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach